

EKONOMETRİ

EKONOMİ, İŞ DÜNYASI VE AKTÜALİTE DERGİSİ

NKS

Ekonomisiyle ŞANLIURFA

PETROL

“Toprak ve Kan Kokan Enerji
Ömrünü Tamamlıyor”

Ne Olacak Solun Hali?

Prof. Dr. Necdet Basa

Amerikan Merkez Bankası'nın
Faiz Uygulamaları

Ali Külebi

Rusya ve Asya'da Atılımlar

Prof. Dr. Doğan Aydal

ABD'nin Tacikistan Kartı

Aşkın Asan

“Amacım Kadın
Genel Kurmay Başkanı
Görmek”

Turhan Çömez

“Siyasette
Reforma İhtiyacımız Var”

Murat Karayalçın

“Gayriresmî Örgütlü Bir Diyalog
Çağrısında Bulunuyorum”

ABD'nin Gizli Kartı Tacikistan

**Dünya siyaseti yeniden şekillenmeye başlamış, Rusya "şeytan" olmaktan çıkarılmış, yeni düşman'ın rengi belirlenmiştir: "yeşil".
Gelecekte, bu siyaset de yeniden şekillenebilir.**

Röportaj: Sertaç KANTARCI

11 Eylül 2001... Tarihin bu en karanlık terör eyleminin üzerinden 7 sene geçti. Saldırıdan sonra çok yazıldı, çok konuşuldu. Kimileri Amerika Birleşik Devletleri'nin gafil avlandığını söylerken, kimi uzmanlar böyle bir ülkenin 'avlanamayacağını" savundu. Hatta saldırının bir komplo olduğunu, Orta Doğu'ya yerleşmek isteyen ABD'nin birkaç aşamalı olan planının ilk adımı, bahanesi olduğunu bile söyleyenler vardı.

Örneğin dünyanın en saygın gazetelerinden New York Times tarafından yapılan bir ankete göre her 4 Amerikalıdan 3'ü hükümetin 11 Eylül olayları ile ilgili doğruları söylemediğinden şüphelendiğini belirtti.

Bununla beraber saldırıyla ilgili en çarpıcı iddialardan biri de Claremont School of Theology öğretim üyesi Prof. Dr. David Ray Griffin'den geldi. Griffin Yeni Pearl Harbor (The New Pearl Harbor) adlı kitabında, 11 Eylül saldırısı dönemin ABD başkanı Roosevelt'in Amerika'yı II. Dünya Savaşı'na sokabilmek için Japonların Pearl Harbor'ı bombalamalarına izin verdiği iddialarına benzetti. İddiaların kaynağı ise farklılık gösteriyor. En güçlü iddialardan biri de video görüntülerinde güneydeki kuleye çarpan uça-

ğın camlarının görülmemesi ve United Airlines logosunun olmaması ile ilgili. Uzmanlar, çarpan uçağın yolcu uçağı değil, ABD ordusunda kullanılan Boeing 767 tipi yakıt ikmal uçağı olduğunu öne sürüyor. Uçak motorlarının çarptığı söylenen Boeing 767 tipi yolcu uçağına ait olmadığını iddia eden teorisyenler, Boeing 767'lerin motor çapının 3 metre, görüntüdeki uçağın motorlarının ise daha küçük olduğunu savunuyor.

İddialar ve komplo teorileri bir yana dursun, Amerikan hükümetinin hazırladığı 11 Eylül Komisyon Raporu'na göre yolcu uçakları Usame Bin Ladin'in lideri olduğu El Kaide terör örgütünün 19 üyesi tarafından kaçırıldı. Saldırıda resmi rakamlara göre 3 binden fazla insan öldü. Ve Amerika Birleşik Devletleri Afganistan'a girmek için durumunu meşru saydı. Başkan George Bush, önce Afganistan'ı, ardından da Irak'ı işgal etti.

Şu ana kadar alanlarında uzman birçok isim, 11 Eylül saldırısının neticesinde gerçekleştirilen Afganistan işgalinin petrol ve doğalgaza yakın teorilerinden bahsetti. Oysa Timaş Yayınevinden çıkan "Maden Savaşları-Dünyanın Kara Talihi" adlı kitabında Prof. Dr. Doğan Aydal konuya çok farklı bir açıdan, Tacikistan penceresinden bakıyor. Ay-

dal'ın teorisine göre ABD, tabii ki tek sebep olmasa da, Afganistan'a Tacikistan'ın en önemli yeraltı zenginliği olan uranyuma da yakın olmak ve en azından İran'a kullanılmamak için girdi. Çünkü nükleer teknolojinin ana ham maddesi olan uranyum Tacikistan'da büyük ölçüde bulunuyor.

Tacikistan'da 1992'den sonra yılda ortalama 3 bin ton civarında uranyum işleniyor. SSCB döneminde birliğin "uranyum deposu" olan Tacikistan ilk Rus atom bombasının da yapıldığı ülke. Yani Tacikistan'ın sahip olduğu nükleer güç, tahminlerin oldukça ötesinde. Buna ek olarak, Prof. Dr. Doğan Aydal, Tacikistan'ın jeopolitik konumunun Amerika Birleşik Devletleri'nin orta ve uzun vadeli çıkarları açısından da büyük önem taşıdığını söylüyor.

Aydal'a göre özellikle İran'la aynı kültürü paylaşan ve Afganistan'ın yüzde 25'inden fazla nüfusuyla da 'yakın akraba' olan Tacikistan'a, Amerikan Merkezi Haberalma Örgütü CIA ve İngiliz İstihbarat Kuruluşu M-16 yakın markaj uyguluyor. Bu sebeple Amerika Birleşik Devletleri'nin Afganistan politikasını incelerken Tacikistan ve uranyum kartının iyi değerlendirilmesi gerekiyor.

Sayın Aydal, kitabımızda Afganistan

harekatında Tacikistan kartının önemli bir yer tuttuğunu söylüyorsunuz. Bu konuyu biraz açar mısınız?

Tacikistan'ı önemli kılan şey topraklarında bol miktarda bulunan uranyumdur. Eski SSCB topraklarındaki Uranyum rezervlerinin yaklaşık %35 kadarı Tacikistan'dadır. SSCB'nin kurduğu Uranyum işleme tesislerinden ilki de, 1946'da Tacikistan'da kurulmuştur. Daha sonra Havkent'de (eski ismi ile Leninabad) büyük bir uranyum işleme fabrikası kurulmuştur. Ülkede, 1992 ve sonrasındaki işlenen uranyumun yıllık miktarı 3 bin ton civarındadır. İlk Rus atom bombasının da yapıldığı Tacikistan'ın sahip olduğu nükleer güç, tahminlerin çok ötesindedir. Şii İran halkı ile sünni Tacik halkı yan yana durmaz gibi düşünülse de, İran'ın bu ülke üzerindeki etkisi de, Fars kültürü sebebiyle, tahminlerin çok ötesinde olmuştur. İran'ın, Tacikistan başkenti Duşanbe'de elçilik açtıktan hemen sonra, İran, Tacikistan ve Afganistan'ın katılımı ile Fars kongresi yapma ve Fars kültürünü temel taşı yapma gayretleri de dikkatlerden kaçmamıştır.

Sizce Tacik asıllı Ahmetşah Mesud'un, Afganistan'da en güçlü ve popüler olduğu bir dönemde, 'profesyonelce' öldürülmesi, planlı bir operasyon mudur?

Birçok veri, İkiz Kuleler'in vurulmasının ve Afganistan işgalinin, büyük bir planın parçaları olduğu yönünde. Böyle bir planı her kim veya kimler hazırlamış ise, Afganistan'da çok önemli bir isim olan, Tacik asıllı Ahmetşah Mesud'u öldürtenler de onlardır. Çünkü Ahmetşah Mesud, bölgede önemli bir isimdir, Ruslara karşı gösterdiği kahramanlık sebebiyle "Pençir Vadisi Aslanı" olarak anılmaktadır. Taliban'ın ülkedeki hakimiyetinden rahatsız olup, onlara karşı savaşan kişilerin başında da Ahmetşah Mesud gelmektedir. Normal şartlar altında, Taliban'ı kovmak için Afganistan'a girdiğini söyleyen ABD ve Batı güçlerinin, böyle bir durumda, ülkeye girer girmez, Ahmetşah Mesud'u yanlarına alması gerekecektir. Ama böyle bir birliktelik, ABD ve Batılı güçlerin işine gelmeyecektir. Çünkü Ahmetşah Mesud, daha önce de belirtildiği gibi,

"Bir zamanlar birbirine düşman olan ABD ve Rusya'nın, kısa bir zaman sonra, Çin'e karşı bir araya gelmeyeceğini, buna karşılık, Çin'in şimdilik dışladığı Fars ittifakı ile yan yana gelmeyeceğini kimse iddia edemez"

Tacik asıllıdır ve Afganistan'da kurulacak olan yeni hükümette etkili olması da kuvvetle muhtemeldir.

Hükümette etkin olan, bu özellik ve kapasitede birinin, muhtemel İran-Afganistan-Tacikistan dostluğu ekseninde ve Fars kültürü içindeki birlik çalışmalarında etkili olacağı da şüphesiz. Sizce Ahmetşah Mesud bu nedenle mi öldürüldü?

Evet! Ahmetşah Mesud İkiz Kulelerin vurulmasından tam iki gün önce öldürüldü. Kendisi ile yapılacak söylenen bir röportaj bahanesi ile Belçika pasaportuna sahip Faslı ve Cezayirli iki müslüman(veya öyle görünen) ajan tarafından öldürüldü. Silah bir TV kamerası içine gizlenmişti. Mesud, Ruslara 10 yıl direndiği kale olan, Tacikistan sınırındaki Pençir vadisinde, Hoca Bahaiddin köyünde öldürüldü.

11 Eylül'ü, Afganistan işgalini ve son zamanlarda trmanan ABD İran krizini aynı başlık altında toplayabilir miyiz?

Son yıllarda yaşanan Amerika-İran krizinin altında yatan sebebin nükleer enerji olduğu, hepimizce malum. Bunun hesaplarını yıllar öncesinden yapan ve gelecekte planladığı bir operasyonu, uzaktan gönderilen malzemeler ile yapamayacağını bilen ABD ve tabii müttefikleri İngiltere'nin, bölgeye komşu bir alana yerleşmek için bahane arayacağı kesindi. PKK olayları ve rejim farklılığı bahane edilerek, Türkiye ve İran arasında çıkartılmaya çalışılan çatışmaların özünde de yatan ana gerekçe budur. Yani, nükleer güç elde etmeye çalışan İran, her taraftan kuşatılmalıdır.

Sonuç olarak ifade etmek gerekirse, yeraltı kaynakları ve uzun vadeli siyasi hesaplar başta olmak üzere, birçok sebeple bölgeye yerleşmeye karar veren batılı güçler, işe en kolay lokma olan Afganistan'dan başlamışlardır. Öte yandan çok yakında, Pakistan ve İran arasında çeşitli olayların çıkması da kaçınılmaz olacaktır. Bu olaylar içinde en ideal alan, yine ikinci dünya savaşı sonrası bölgeden fiilen çekilen İngilizlerin siyasi dehasıyla parçalara ayrılmış olan Belucistan'dır. Belucistan'ın küçük bir kısmı Afganistan'da bırakılmakla beraber esas alanın yarısı İran'da, diğer yarısı Pakistan'da bırakılmıştır. İran ve Pakistan'da karşılıklı çıkartılacak olayların, şimdiden planlandığını işaretleri de görülmeye başlanmıştır.

New York'taki Dünya Ticaret merkezine yapılan uçak saldırılarına "Maden Savaşları" kitabımızda farklı bir yorum getirmişsiniz. Sizce böyle bir saldırının ABD içinde olması mümkün değil midir?

Her ülkeye her türlü saldırı tabii ki mümkündür. Ancak New York gibi bir şehirde, dünya için çok önemli iki kuleye 45 dakika arayla saldırı yapılıyor ve engellenemiyorsa veya engellenmiyorsa, bu basit, sıradan bir iş değildir. Bu nasıl bir güç ki, kırk beş dakika arayla iki kuleyi vuruyor ve ABD Savunma bakanlığı, CIA ve FBI bir şey yapamıyor?

Kırk kilometre çaplı bir hava koruma sahası ile uçuş yasağı bulunan Washington'daki Pentagon'un yine uçaklar ile vurulduğu iddia edilmiş, ancak her nedense, bir türlü ispatlanamamıştır. Bununla beraber ilerleyen günlerde internette dolaşan bazı fotoğraflarda, Pentagon'da generallerin bulunduğu kısmın içeriden patlatıldığını gösteren birçok fotoğraf yayınlanmıştır.

Sizce böyle bir iddia için internette dolaşan fotoğraflar yeterli mi?

Tabii ki yeterli değildir. Ancak insan şöyle düşünmektedir; eğer İnternette dolaşan fotoğraflar düzmece ise, neden ABD gerçek görülsün diye, Pentagon'a çarptığı iddia edilen uçağın resminin çekilmesi için bölgeye kontrollü girişe izin vermemiştir. Tam aksine, ABD sus-

kun kalmış ve aksini iddia eden hiçbir resmi yayın da yapılmamıştır.

Saldırı sonrası dünya kamuoyunda Müslümanlara karşı önyargıyla yaklaşan bir kesim de oluştu. Sizce bu planlı bir hareket miydi?

Rusya'daki komünist iktidarın yıkılışı, "Presteroyka-Glasnost" sonrası belirgin bir düşman kutbun kalmadığı düşünülür. Silah satışları durma noktasına gelmiştir. Komünizm korkusu ortadan kalktığı için, bu rejimle yıllarca korkutulan ülkeler, kaynaklarını silah almından ziyade kalkınmaya, sağlığa ve eğitime ayırmaya başlamışlardır. O halde, yeni bir düşman kutup oluşturulmalıdır. 1994 senesinden sonra da dost-düşman kuvvetleri temsil eden mavi-kırmızı rengin değiştirilip, mavi-yeşil renklere döndüğü yıllardır. Bir zamanlar komünizmi durdurmak için Rusya etrafında Müslüman ülke savaşçılarından yeşil kuşak oluşturmaya çalışan ülkeler, şimdi "yeşil" i düşman ilan etmişlerdir.

Neden hedef ülke Afganistan seçildi? Bu ABD ve İngiltere'nin bölgeye yerleşme bahanesi olabilir mi?

El-Kaide ve Taliban bahanesi ile çıkartılan BM kararı arkasına sığınarak Afganistan işgal edilmiş, bir başka deyişle ve ABD tabiriyle "Afganlılar özgürleştirilmiştir". Hiç bir ülke, plansız, programsız ve uzun hesaplar yapılmadan işgal edilemez. Hele bu tür olaylarda her türlü hesabı çok önceden yapan ABD ve İngiltere'nin, hesapsız, kitapsız Afganistan'a gireceklerini düşünmek, siyaseti ve bu ülkelerin geçmişteki uygulamalarını hiç bilmemek demektir. Bu özgürleştirme hareketinin(!) birçok sebebi vardır.

İşgal sebepleri arasında Afganistan'ın bugüne dek pek de söz edilme-yen yeraltı zenginlikleri olabilir mi?

Haberlere bakacak olursak her tarafı harabe haline dönmüş Afganistan'da pejmürde kılıklı bir halk ortalarda çaresiz dönüp durmaktadır. Oysa hiç bir haber Cüzcan iline bağlı Şebergan'daki çok zengin doğalgaz yataklarından, bu gazı geçmişte SSCB'ne taşıyan boru hattından ya da Mezar-ı Şerif'teki termik enerji ve gübre santraline gaz taşı-

yan ikinci bir boru hattının varlığından bahsetmemektedir. Hindikuş dağlarının kuzey yamaçlarındaki kömür yataklarından ve halen işletilen Baglan ilindeki Kerker ve Eşposte havzaları ile Behl ilindeki Kale-i Serkari kömür havzaları da haberlere konu olmadı. Hacıgak'taki 2 milyar tonluk rezervi ve %63'lük ortalama demir tenörüyle, İsveç'teki meşhur Kiruna yatağı ile boy ölçüşen demir yatağından da bahseden yoktur. Türkiye'deki en büyük demir yatağı-mız olan Divriği demir yataklarının, en iyimser hesapla, 38 milyon ton olduğunu söylersek, bu bölgedeki demir yatağının önemi daha kolaylıkla anlaşılabilir. Kunduz yakınlarındaki altın, bakır, kurşun, çinko yatağı ve Konar-ı Has'taki berilyum yatakları ile Bedah-

şan'daki yarı değerli taşlar, acaba şimdi kimler tarafından işletilmektedir?

Kitabınızda ABD'nin çıkarları için Bin Ladin ve El-Kaide'nin yaşaması gerektiğini yazıyorsunuz. Tam olarak ne demek istediniz?

El-Kaide ve Bin Ladin, hatta Taliban yaşamalıdır. Yaşamalıdır ki, başta ABD olmak üzere etkin batılı güçler, günü gelinceye kadar İran'a, Afganistan topraklarında komşu olabilsinler. Aksini düşünmek, yani koskoca CIA ve M16 gibi istihbarat örgütlerine sahip iki dev ülkenin, yıllardır küçücük bir coğrafyada, El-Kaide'yi ve Bin Ladin'i bulup yok edememesini düşünmek, her halde aşırı safık olur. **E**

